ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5622 — ՅՈՒԼԻՍ 20/2 ՕԳՈՍՏՈՍ 1904 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 19 ՀԷՄՈԶԻԼ ԷՎՎԷԼ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5622

در علیه‌ده غلطه ﴿ آره‌وك ﴾ فرنجی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ ar եւ k գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	դրս
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժնեորդաց կը վերաբերի

Մանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20 — 20 ՓԱՐԱ. 20

ՅԱՐԳԵՆՔ ՀՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

Գրական եւ արուեստագիտական արտադրութիւններու մէջ անոնք են ամէնէն գեղեցիկները, որոնք՝ առանց այլ եւ այլի՝ իրականը կը ներկայացնեն իրենց բբաւութեանը կամ նրբութեանը մէջ: Գրիչին եւ վրձինին արժանիքը ատով միայն կարելի պիտի ըլլայ երաշխաւորել: Պատուս ու սառպատում գոյներով հրէշներ ներկայացնելու արուեստը, այլ եւս իր ամբաւութիւնը կորսնցուցած է, քանի որ քննադատութեան ոգին սաստկութեան նժարը մէկ ձեռքը բռնած, միւսին նըշդրակով կ'անդամատէ, քմահաճ յաւելումները, մակաբուծական խեղաթիւրումները, կամայական բռնազբօս մեկնութիւնը, պատմական գրութիւններու մարմինին վրայէն:

Կրնայ ըլլալ որ այս կամ այն գրագէտը իրողութիւն մը գեղարուեստօրէն նկարագրելու յարմարութիւններ ունենայ իր գրիչի կաւոցին ծայրը, կրնայ ըլլալ որ ան գիտնայ իրողութիւններուն տալ այնպիսի կենդանութիւն մը, որ ընթերցողը բռնադատէ կապուած մնալու իր պատմելու ձեւին քաղցրութիւններուն. այսուհանդերձ գրագէտի այս ամէն յարմարութիւնները տակաւին անբաւական պիտի ըլլան մեզի որպէս անբաւական տարբերութիւնը իր տարբերութիւնը ու աղբիւրը հաւատարապէս եւ խորին ցաւով կը յայտարարեն թէ չգաղթ ղրկելու չափ արժէք ունեցող կեսութիւն մը գոյութիւն չունէր, թէ արդէն կանխաւ ուրիշներ կերած էին այն շքարը. որուն իրա՛ն գոյութիւնը միայն իրաւունք պիտի տար աղուն ա. ւանդական շքարը դրկելու ազգին մօրը: Հնս ամենայն հաւանականութեան. ժամանակի մը համար երեւութները փոխելու պատրուակ մը եղած ըլլալու էր այդ շքարներու առաքումը, քանի որ աղան, ինչպէս վերը ըսինք, անկեղծ պատասխանատուութիւնը ունէր այդ աղջիկը իբրեւ իրեն կինը ընդունելու, եթէ անուան խստավանութիւն մը աղջկան կողմէն եղած, զինքը համոզէր թէ կատարպղծութիւնը արդիւնքն էր ակամայ մեղքի մը կամ բանաբարումի մը:

Օգուստածագիրը աղջկան կողմէն եղած յայտարարութիւններու մասին չափազանց վերապահութեամբ կը վերաբերուի. հաճառնեներէն եւ ընտանիքի անդամներէ բաղկացած այդ ընտանեկան դատաստանին առջեւ աղջիկը խղճի զարթնումով կը պարզէ իր մեղապարտութիւնը. կ'ըսէ իրողութիւններ, զորս հրապարակաւ պիտի կրնար ըսել տալ իրեն ամօթանութիւնը, ու քահանաներու առանձինն կը պատմէ իրողութիւններ, կուսակ անուններ որոնց հետ կապուած է իր դժբաղդ ճակատագրին անկումը, եւ ասոնց ամէնը կ'ըսէ քահանաներուն մի միայն, անոր համար որ այդ քահանայ հայրերը ի հայկին պարզն խնդիրները պէտք եղած ատեաններու կամ անձերու առջեւ, դատմանելու համար՝ թէպէտ քիչ մը ուշ՝ իր հարութիւնն խարէութեան տեսը հեռուանքները, եւ փրկելու համար երիտասարդ մը այն մեծ դժբաղդութենէն, որուն զինքը առաջնորդած էր երբեմն: Օգուստածագիրը չուզեր կարեւորութիւն ընծայել այդ հեպպատակերի խոստովանութեան եւ կը գրէ թէ «անոնց պայծառութիւնն ալ կարեւորութիւն չունի»: Զգիտանք թէ ինչ տեսակ օրէնքներ պէտք է գոյութիւն ունեցած ըլլան այդ օրինակ պայծառութիւններէ խուսափիլ կարենալու համար: Երբ փոխանորդները կը ճգնին իրենց փոխանորդութիւն գիտակից խորհուած յայտարարութիւնները հերքել առանց իրաւունքի, ընթերցողներուն միտքը կրնայ ակամայորէն հարցնել թէ ինչ չարժառիթներ արդեօք փոխանորդներուն իրաւունք կու տան յայտնելու այդքան բաց ճակատով եւ ըսելու թէ ստոր կը խօսի իրենց փոխանորդելը: Կ'ըմբռնենք թէ գանուն մարդեր որոնք առելու հարկադրուին իրենց ունեցած մէկ երդնակութիւնը ձեռքէ չփախցնել եւ կամ նոր երդնակութիւն մը ձեռք ձգելու համար, բայց երբեք չենք կրնար խորհիլ թէ մարդիկ գանուին, որոնք ուզեն ճիշտ հակառակ ուղղութեամբ քալել կեանքի այն ճամբուն մէջ, ուր անհաներու միակ փնտռտքը երջանկութեան հետապնդումը եղած է. Փանդոյրդ, ներու կողմէն ա՛նքան եռանդով մկրտուած աղերուն վրայ ձգուած վարագոյրը ա՛նքան թափանցիկ է տեղ տեղ, որ անհետաքրքիր դիտողներն անգամ ճշմարութիւնէն տարբեր բաներ մը տեսնել կը փորձուին առանց իրենց հաւզելուն:

Օգուստածագիրը երբեք նկատուութեան չառներ աղջկան բացայայտութիւնը պաշտօնական հարցաքննութիւններու միջոցին եւ երբ մէկ կողմէն ինք կարեւորութիւն չուզեր տալ երկու քահանայի ներկայութեան աղջկան ըրած յայտարարութիւններուն կամ ըսելիքներուն. միւս կողմէն կը մտնայ որ փոխանորդ փաստաբան մը ալ աղջկան խստավանութիւնները լսելով միայն պիտի կրնար տանձ եւ իր փորձած դերը պայծառանալու: Բայց այս պարագային կարծեմ թէ չատ աւելի պէտք է հաւատք ընծայենք զոյգ մը քահանաներու կողմէ յայտնուած խստավանութիւններուն իրականութեանը, քանի որ ան՝ իրենց կարգի պաշտօնի հանգամանքով աւելի անուան վկայութիւններ բերելու կոչում մը կը ցուցնեն իրենց վրայ, քան թէ փաստաբան խոստովանանո՞ մը, քանի որ այս վերջինը վարձկան մըն է, եւ աւելի անկեա՛ խղճի տեսակէտով. քանի որ արուեստ ու արուեստակցի խնդիր մըն է որ այսօր գոյութիւն ունի մէջտեղ: Այս նկատումներով, դատաստանի մը առջեւ աղջկան անձնական ներկայութիւնը անհրաժեշտ պէտք մըն է: Եւ քանի որ այսօր յայտնի իրողութիւն մըն է թէ ամենց անձնական շահերը կը բռնադատեն աղջիկը բացակայ գտնուիլ շարունակ ատեաններէ, եւ խստափիլ կրօնական ժ ղովի կողմէ իրեն եղած հրաւէրներէն, այս խստափումները եւ այս խուսափելու ճ շ.ամները բոլորովին հակառակը կը հաստատեն յօդուածագրին հաստատել փորձած իրողութիւններէն:

Օգուստածագիրը անօրինակ դժրամցումով մը կը հարցնէ «Ինչպէս ե՞ք քննութիւնները միայն բերանակի կամ գրաւոր խստավանութեան վրայ յայտնել պիտի մնան» — Մինչեւ այն ատեն երբ մեր փոլանաւոր աղջիկները չընդունուին իրենց եղած պաշտօնական հրաւէրներուն անհատակ. մինչեւ այն ատեն, եւ փաստաբանական մնուած.երը կամ բարեկամական նկատումները չգան պաշարել արդարութեան յատկութիւնները նիթական կամ բարոյական հատուցումի մը փոխարէն: Եւ ասոնց առաջը առնելու համար է որ չատ անգամ ստիպուած կ'ըլլանք դիմումը ընել խղճին, որ՝ իր ուզած ատեն չատ աւելի ճշմարտասէ է եւ անկաս. եւ հետեւաբար չատ աւելի վաւերական եւ հաւատաւոր: Ահա թէ ինչո՞ւ համար խստավանութեան այդ ձեւը կը նախադասենք ամենանական կնճիռներու մէջ, առանց հակառակելու փաստաբանական միջամտութիւններու, բանական է որ այս վերջինները ըլլան ուղղամիտ, անաչառ եւ ճշմարտասէր:

ՄՈՒՇԵՂ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Թղթակցութիւն «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի)

Իզմիրի թեմական գործերը.— Նորընտիր Քաղաքական ժողովի գործունէութիւնը.— Իզմիրի Առաջնորդութիւնը եւ Տ. Եղիշէ Եպիսկոպոս Դուրեան:

ԻԶՄԻՐ, 15 յուլիս

Իզմիր կրթական եւ եկեղեցական գործերու մէջ սկսած է ցոյց տալ աշխոյժ մը, աշխատելու անկեղծ փափաք մը կը տեսնուի ոչ միայն հասարակութեան մէջ, այլ եւ պաշտօնական մարմիններու քով. Թէեւ այդ գնահատելի արամադրութիւնը չեղաքցնելու համար ուղղակի եւ անուղղակի միջոցներով աշխատող ծանօթ մէկ քանի շահախնդիր մարդիկ պակաս չեն. ողորմելիներ, որոնք երկար տարիներէ ի վեր, իրենց նպատակ ունեցած են ընդհանուրին շահերը վատնդել, միմիայն իրենց անձնականին համար: Նախորդ Քաղաքական ժողովը, իր պաշտօնի ձեռնարկած օրէն զգաց յանախորդները ո՛չ միայն խոչոր շահեր ընելու հեռատեսներ, այլ եւ մեղակիցներ կը համարուին, սա պատճառաւ որ այդ կարգի խարեբաներ չպիտի կրնային գործ ընել առանց իրենց. այսպէս ասանց ընդհանրացութիւնը ի հարկէ անանդ կ'ըլլայ ուրիշներու անպարկեշտութեան. Այդ մեղակիցները եթէ երբեք կարնցեն չատ ակոս առնելու նպատակաւ դեսեղած դրամին, ո՛րքան ալ քիչ դրամ անցնի ձեռքերնին, ուժանի են արհամարհանքի, որովհետեւ առակին չան պէս, որաք ձգած, սատերին հետեւի վազած են անոնք:

Պրոթեսները վերադարձին, կատաստրոֆին մէջ, իրական հեշտութիւն մը ղգաց: Չշոշափելով ու հաշուելով տրժեթուղթերու այն սատար ծրարիկները, որոնք իրեն յանձնուած էին խարդախ շահագործին կողմէ:

Անգլիացիին ձգած ժառանգութիւնը ուելի լաւ ձեռքերու մէջ կը գտնուէր իր քով, Պրիւլէի կարիքով քան հանդիպած ո եւ է մէկուն մօտ: Ու Պրիւլէ սփոփանքի հառաչ մը արձակեց, խորհելով թէ Կոնլայի մէկ ժառանգորդը երբ ներկայանար, բոլոր հաշիւները կանոնաւոր պիտի դնէր:

Արդարեւ, անցնող քառասնեակ թուականներուն մէջ վախ ղգացած էր:

Մինչ այս կողմէն հանդարտած էր միտքը, ուրիշ հոգեր պատրաստ էին, իր ալէրլիութիւնը կարօտ:

Սէն-Ռոշէ վերադարձին, նոսրը Պաւա-տ'Ամուր գնաց, ուր կամուհիին կողմէ միայն ընդունուեցաւ:

Այս վերջինը այցելուին դիմագծերուն վրայ կարդաց հարցափորձելու արամադրութիւն մը: Ուստի, անդէպ հարցումի մը առաջքը առնելու համար, ըսաւ.

— Սիրելի պարոն, Իվօն պայթի եւլած է: Այսօր չպիտի տեսնէք զայն:

— Ա՜հ, օրիորդ Բէրհաւարնի առողջական վիճակը ինչպէ՞ս է: Հիւանդութեան կրկնումէ չի վախցուիր, այնպէս չէ՞:

— Չեմ կարծեր: Սակայն ղգուշաւորութիւնը ձեռքէ ձգելու չէ: Կողղաւորուելու միջոց տալու է:

— Տիկին, ներեցէք որ իմ մատանեղութիւններս յայտնեմ ձեզի: Շատ դիւրաւնար, բոլոր հաշիւները կանոնաւոր պիտի դնէր:

Արդարեւ, անցնող քառասնեակ ամիսներուն մէջ վախ ղգացած էր:

Մինչ այս կողմէն հանդարտած էր միտքը, ուրիշ հոգեր պատրաստ էին, իր ալէրլիութիւնը կարօտ:

Սէն-Ռոշէ վերադարձին, նոսրը Պաւա-տ'Ամուր գնաց, ուր կամուհիին կողմէ միայն ընդունուեցաւ:

Այս վերջինը այցելուին դիմագծերուն վրայ կարդաց հարցափորձելու արամադրութիւն մը: Ուստի, անդէպ հարցումի մը առաջքը առնելու համար, ըսաւ.

— Սիրելի պարոն, Իվօն պայթի եւլած է: Այսօր չպիտի տեսնէք զայն:

— Ա՜հ, օրիորդ Բէրհաւարնի առողջական վիճակը ինչպէ՞ս է: Հիւանդութեան կրկնումէ չի վախցուիր, այնպէս չէ՞:

— Չեմ կարծեր: Սակայն ղգուշաւորութիւնը ձեռքէ ձգելու չէ: Կողղաւորուելու միջոց տալու է:

— Տիկին, ներեցէք որ իմ մատանեղութիւններս յայտնեմ ձեզի: Շատ դիւրաւնար կրնաք ըմբռնել մարքի այն վիճակը, ուր կը գտնուիմ, եւ այն բնական անհամբերութիւնը զոր կը ղգամ հանդիպիլ իրողութեան մը կատարման, որմէ կախում ունի կեանքիս երջանկութիւնը: Կը սիրեմ յուսալ թէ օրիորդ Իվօնի ղգացումները ինձի նկատմամբ՝ չեն փոխուած բնաւ եւ թէ իր մարքին մէջ ո եւ է ցաւալի տպաւորութիւն չէ պահած իմ մասս:

— Ասաւած իմ, ճշմարիքը ըսելով, Իվօն խոլ ուրախութեամբ մը չէ որ կ'ընդունէրկէ ամուսնութիւնը: Զեզի չափ փութկոտ ըլլալէ հետու է այդ մասին: Մնաց որ, տարբ պատճառը դիւրահասկանալի է: Կինը իր երկան կը փարի, պատկառութենէն լեռոյ: Իմ աղջիկս կը ճանչնաք, կամ աւելի ճիշդը, լաւ չէք ճանչնար զայն: Ինքնաբիպ, վիպային նկարագրի աղջիկ մըն է, որ ինքզինքը ամուսնութեան պիտի նուիրէր սիրոյամբ, հիշդ հակառակը ըլլալով հիմակուան փոխուկ աղջիկներուն: Ու խօսքը մէջերնիս, պարոն Պրիւլէ, կրնայիք լաւագոյն ընտրութիւն մը կատարել:

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ԹԷՐԹՕՆԸ (3)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՆՕՏԱՐԻՆ ԴՂԵԱԿԸ

Ա.ՈՒԱՆԻՆ ՄԱՍ

ԿՈՒԼՍԱՓՈՂ ՍԷՐԸ

Ա.

ԶՈՀՆ ՈՒ ԴԱՀԻՃԸ

Իրեն նմաններուն մեծ մասին պէս, Պրիւլէ ապօրինի կէրպով տեղափոխած էր այդ գումարները, ուրիշ ուանդներու հետ, յանձնելով զանոնք մարքաղաքին մէջ վճարող այն յանդուգն արկածախնդիրներէն մէկուն, որոնք, աւելի կամ նուազ երկար տաեի համար, իրենց կը ձգեն խոչոր եւ դիւրին շահեր ընել ուզող մարդիկ: Բարիզի մէջ Պրիւլէի ունեցած գործակատարը, մինչեւ այն ատեն բաղմաթիւ յանախորդներ ձեռք ձգած էր, հոգին շահեր ընել տալու խոյծով, հարիւրին երեսուն քառասուն, կոնսուորտաբար, բայց յանդուգն խարեբայութեանց շղթայումով մը հալածուած:

Վախի մէջ ինկաւ Պրիւլէ, խորհելով թէ կրնար ամէն վայրկեան կանչուիլ, հաշիւ տալու համար: Սէն-Ռոշ դարձաւ, ճամբորդութեան թերթեր պատրաստ մը պատրաստելու եւ նահանգին գլխաւոր քաղաքէն կառաքումը նստելու համար: Եթէ երբեք մեծ ապաւորութիւն չձգեց իր ժամանումը Բարիզ, ի փոխարէն անսովոր զարմանք մը առաջ բերաւ սակաւ բանի գաղանի գործակալ Բասէ-Պրիւնարի գրասենեակին մէջ, որ ամենքն խոչոր չահաբաժիններ կը վճարէր իր յանախորդներուն,

Պրիւլէ եթէ ոչ խիստ գէթ լաւ ընդունելութիւն չգտաւ: Դրամի հետ գործ ունեցող մարդիկ միշտ դէշ ընդունելութիւն կ'ընեն յանախորդի մը, երբ ան անակնկալ կերպով մը ներկայանայ, չոնսը մէջ գտնուող երեք հարիւր հազար ֆրանքի գումար մը վերցնելու համար: Ուղղամիտ Բասէ-Պրիւնարի ուշքերը չդադցին բարտուղարին ասնէն յապաղած են զրկել այդ շաքարները, Թէ ինչո՞ւ աղջկան մօր կողմէն անհանգստութիւններ ցոյց տրուած են այդ յապաղումին երեսէն. չըսեր թէ ամ է զրկեր այդ շաքարը. քանի որ երիտասարդն ու աղջի՛ը հաւատարապէս եւ խորին ցաւով կը յայտարարեն թէ չգաղթ զրկելու չափ արժէք ունեցող կեսութիւն մը գոյութիւն չունէր, թէ արդէն կանխաւ ուրիշներ կերած էին այն շքարը. որուն իրա՛ն գոյութիւնը միայն իրաւունք պիտի տար աղուն ա. ւանդական շքարը դրկելու աղջկան մօրը: Հնս ամենայն հաւանականութեան. ժամանակի մը համար երեւութները փոխելու պատրուակ մը եղած ըլլալու էր այդ շաքարներու առաքումը, քանի որ աղան, ինչպէս վերը ըսինք, անկեղծ պատասխանատուութիւնը ունէր այդ աղջիկը իբրեւ իրեն կինը ընդունելու, եթէ անուան խստավանութիւն մը աղջկան կողմէն եղած, զինքը համոզէր թէ կատարպղծութիւնը արդիւնքն էր ակամայ մեղքի մը կամ բանաբարումի մը:

Օգուստածագիրը աղջկան կողմէն եղած յայտարարութիւններու մասին չափազանց վերապահումով կը վերաբերուի. հաճառնեներէն եւ ընտանիքի անդամներէ բաղկացած այդ ընտանեկան դատաստանին առջեւ աղջիկը խղճի զարթնումով կը պարզէ իր մեղապարտութիւնը. կ'ըսէ իրողութիւններ, զորս հրապարակաւ պիտի կրնար ըսել տալ իրեն ամօթանութիւնը, ու քահանաներու առանձինն կը պատմէ իրողութիւններ, կուսակ անուններ որոնց հետ կապուած է իր դժբաղդ ճակատագրին անկումը, եւ ասոնց ամէնը կ'ըսէ քահանաներուն մի միայն, անոր համար որ այդ քահանայ հայրերը ի հայկին պարզն խնդիրները պէտք եղած ատեաններու կամ անձերու առջեւ, դատմանելու համար՝ թէպէտ քիչ մը ուշ՝ իր հարութիւնն խարէութեան տեսը հեռուանքները, եւ փրկելու համար երիտասարդ մը այն մեծ դժբաղդութենէն, որուն զինքը առաջնորդած էր երբեմն: Օգուստածագիրը չուզեր կարեւորութիւն ընծայել այդ հեպպատակերի խոստովանութեան եւ կը գրէ թէ «անոնց պայծառութիւնն ալ կարեւորութիւն չունի»: Զգիտանք թէ ինչ տեսակ օրէնքներ պէտք է գոյութիւն ունեցած ըլլան այդ օրինակ պայծառութիւններէ խուսափիլ կարենալու համար: Երբ փոխանորդները կը ճգնին իրենց փոխանորդութիւն գիտակից խորհուած յայտարարութիւնները հերքել առանց իրաւունքի, ընթերցողներուն միտքը կրնայ ակամայորէն հարցնել թէ ինչ չարժառիթներ արդեօք փոխանորդներուն իրաւունք կու տան յայտնելու այդքան բաց ճակատով եւ ըսելու թէ ստոր կը խօսի իրենց փոխանորդելը: Կ'ըմբռնենք թէ գանուն մարդեր որոնք առելու հարկադրուին իրենց ունեցած մէկ երդնակութիւնը ձեռքէ չփախցնել եւ կամ նոր երդնակութիւն մը ձեռք ձգելու համար, բայց երբեք չենք կրնար խորհիլ թէ մարդիկ գանուին, որոնք ուզեն ճիշտ հակառակ ուղղութեամբ քալել կեանքի այն ճամբուն մէջ, ուր անհաներու միակ փնտռտքը երջանկութեան հետապնդումը եղած է. Փանդոյրդ, ներու կողմէն ա՛նքան եռանդով մկրտուած աղերուն վրայ ձգուած վարագոյրը ա՛նքան թափանցիկ է տեղ տեղ, որ անհետաքրքիր դիտողներն անգամ ճշմարութիւնէն տարբեր բաներ մը տեսնել կը փորձուին առանց իրենց հաւզելուն:

Օգուստածագիրը երբեք նկատուութեան չառներ աղջկան բացայայտութիւնը պաշտօնական հարցաքննութիւններու միջոցին եւ երբ մէկ կողմէն ինք կարեւորութիւն չուզեր տալ երկու քահանայի ներկայութեան աղջկան ըրած յայտարարութիւններուն կամ ըսելիքներուն. միւս կողմէն կը մտնայ որ փոխանորդ փաստաբան մը ալ աղջկան խստավանութիւնները լսելով միայն պիտի կրնար տանձ եւ իր փորձած դերը պայծառանալու: Բայց այս պարագային կարծեմ թէ չատ աւելի պէտք է հաւատք ընծայենք զոյգ մը քահանաներու կողմէ յայտնուած խստավանութիւններուն իրականութեանը, քանի որ ան՝ իրենց կարգի պաշտօնի հանգամանքով աւելի անուան վկայութիւններ բերելու կոչում մը կը ցուցնեն իրենց վրայ, քան թէ փաստաբան խոստովանանո՞ մը, քանի որ այս վերջինը վարձկան մըն է, եւ աւելի անկեա՛ խղճի տեսակէտով. քանի որ արուեստ ու արուեստակցի խնդիր մըն է որ այսօր գոյութիւն ունի մէջտեղ: Այս նկատումներով, դատաստանի մը առջեւ աղջկան անձնական ներկայութիւնը անհրաժեշտ պէտք մըն է: Եւ քանի որ այսօր յայտնի իրողութիւն մըն է թէ ամենց անձնական շահերը կը բռնադատեն աղջիկը բացակայ գտնուիլ շարունակ ատեաններէ, եւ խստափիլ կրօնական ժ ղովի կողմէ իրեն եղած հրաւէրներէն, այս խստափումները եւ այս խուսափելու ճ շ.ամները բոլորովին հակառակը կը հաստատեն յօդուածագրին հաստատել փորձած իրողութիւններէն:

Օգուստածագիրը անօրինակ դժրամցումով մը կը հարցնէ «Ինչպէս ե՞ք քննութիւնները միայն բերանակի կամ գրաւոր խստավանութեան վրայ յայտնել պիտի մնան» — Մինչեւ այն ատեն երբ մեր փոլանաւոր աղջիկները չընդունուին իրենց եղած պաշտօնական հրաւէրներուն անհատակ. մինչեւ այն ատեն, եւ փաստաբանական մնուած.երը կամ բարեկամական նկատումները չգան պաշարել արդարութեան յատկութիւնները նիթական կամ բարոյական հատուցումի մը փոխարէն: Եւ ասոնց առաջը առնելու համար է որ չատ անգամ ստիպուած կ'ըլլանք դիմումը ընել խղճին, որ՝ իր ուզած ատեն չատ աւելի ճշմարտասէ է եւ անկաս. եւ հետեւաբար չատ աւելի վաւերական եւ հաւատաւոր: Ահա թէ ինչո՞ւ համար խստավանութեան այդ ձեւը կը նախադասենք ամենանական կնճիռներու մէջ, առանց հակառակելու փաստաբանական միջամտութիւններու, բանական է որ այս վերջինները ըլլան ուղղամիտ, անաչառ եւ ճշմարտասէր:

ՄՈՒՇԵՂ. ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Թղթակցութիւն «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի)

Իզմիրի թեմական գործերը.— Նորընտիր Քաղաքական ժողովի գործունէութիւնը.— Իզմիրի Առաջնորդութիւնը եւ Տ. Եղիշէ Եպիսկոպոս Դուրեան:

ԻԶՄԻՐ, 15 յուլիս

Իզմիր կրթական եւ եկեղեցական գործերու մէջ սկսած է ցոյց տալ աշխոյժ մը, աշխատելու անկեղծ փափաք մը կը տեսնուի ոչ միայն հասարակութեան մէջ, այլ եւ պաշտօնական մարմիններու քով. Թէեւ այդ գնահատելի արամադրութիւնը չեղաքցնելու համար ուղղակի եւ անուղղակի միջոցներով աշխատող ծանօթ մէկ քանի շահախնդիր մարդիկ պակաս չեն. ողորմելիներ, որոնք երկար տարիներէ ի վեր, իրենց նպատակ ունեցած են ընդհանուրին շահերը վատնդել, միմիայն իրենց անձնականին համար: Նախորդ Քաղաքական ժողովը, իր պաշտօնի ձեռնարկած օրէն ղգաց

Նախորդ Գաւառական ժ ղովի սխալները կրթական գործին մէջ, դպրոցներու տարեկան 1200 ոսկի ելմացոյցին 500ը զեղչած էր ապօրէն կերպով. անիկայպէս, առանց ուրիշ գործի նայելու, յաղեղցաւ հին ելմացոյցը վերահաստատել: Սայդ աղբիւրէ կը տեղեկանամ թէ արդի նորընտիր Քաղաքական ժ ղովը տարեկան 200 ոսկի աւելցուցած է մեր դպրոցներու ելմացոյցին վրայ, որով կը բարձրանայ 1400 կիր: Նաեւ սայդ աղբիւրէ իմացայ թէ Տեսեսական Խորհուրդի գանձապետը՝ կարապետ էֆ. Աղնաւորեան միջոցներ ձեռք առած է՝ 1400 ոսկիի ելմացոյցը տ'լ աւելի բարձրացնելու համար:

Կ.թ. Նոր դարաշրջանի մըն է որ կը բացուի Իզմիրի հայ համայնքին, դարագլուխ մը, որ մեր մատաղերամ աղոց կրթութիւնը հաստատ հիմերու վրայ խարսխելու կը ծառայէ: Դպրոցները վերակենդանութիւն կը ստանան. մեր փոքրիկ եղբայրներուն ու քոյրերուն մատուր ու բարոյական զարգացումին համար, եղած այս ջանքերը ամէն գովեստ վեր են:

Ներկայ տարեշրջանին համար վարժարանաց Ուսումնական Խորհուրդը գովելի կարգադրութիւններ խարհած է, միջոցներ փնտռած ու գտած է՝ վարժարաններուն նոր զարկ մը տալու համար,

* * *

Այժմէութիւն ունեցող խնդիրը այս պահուս Իզմիրի մէջ Առաջնորդի ընտրութիւնն է, որու մասին ամէն թերթ՝ անշուշտ Պոլսոյ թերթերուն համար է խօսքը, խ'բգրական կարեւոր տեսութիւններով արժանաւորգոյն ընտրելին ներկայացուց Արմաշու Դպրեվանքին յարգելի փոխ-վանահայրը Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Դուրեան: Պոլսոյ օրթերթերէն դատ գանուեցան նաեւ անձնաւորութիւններ եւ բարձրաստիճան եկեղեցականներ ալ, որոնք անհատական բռնակցութիւններով ի վեր հանեցին անվիճելի կարողութիւնը Դուրեան Սրբազանին եւ — ժամանաւորագոյնը հռչակեցին զինքը իբր հովիւ Իզմիրի Վիճակին: Պէտք էր հաւանութիւնը առնել Տ. Եղիշէ Սրբազանին եւ այս նպատակով Գաւառականներ ընտիր ժ ղովի անդամներէն ոմանք բանակցութիւններ կատարեցին, եւ հուսկ ուրեմն, Ն. Սրբազնութեան հաւանութեան գիրն ալ ստանալ բարեբաղդաբար ունեցան: կը մնար խնդիրը Ս. Պատրիարք Հոր տրտնութեան. ցայսօր մէկէ աւելի դիմումներ եղան, սակայն ցարդ տեւ լուր չկայ. այս պարագան անշուշտ Իզմիրցւոյ գնահատելի փափաքին հակառակը չի նշանակեր. եւ ասոր ալ ապացոյցը կը նկատենք, Սրբազան Պատրիարք Հոր հաստիրոյթի մը առթիւ այն ըսածը թէ Դուրեան Սրբազան առողջական պատճառներ ունի, Արմաշէն հեռանալու:

Առաջնորդական այս խնդիրն ալ գրեթէ լուծուած է, գրեթէ կ'ըսենք, որովհետեւ վերջին խօսքը Գաւառական ժ ղովինն է եւ ուրեմն ենք յայտարարելու թէ նոյն ժ ղովի անդամներուն մէջ համաձայնութիւն գոյացած է յանձին Դուրեան Սրբազանին:

Վերջին պահուն իմացանք թէ նորընտիր Գաւառական ժ ղովի հաստատման Պատրիարքական օրհնութեան կանդակը հասած է:

ԱՏՈՄ

''ՊԱՏՃԱՌ'' ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԻՆԵՐԸ

ՊԱՐԵԿԱՄՈՒՀԻՒ ՄԸ. ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ

Սիրելի բարեկամուհիս,

Շատ կնճռոտ հարցում մը կ'ուղղէք ինծի, ու անոր պատասխանելէ առաջ, մատներուս միջեւ անմաքար կը դարձնեմ գրիչս, վախնալով որ չկարենամ իմ մտածումս յստակօրէն անջատել ձեր երեւակայածէն շատ աւելի բաղմակողմանի նրբութիւններու քառսէ մը:

Զատիպանց գեղեցիկ բան պիտի ըլլար, ուա՛ղ, եթէ կարենայինք երկու որոշ մասերու բաժնել մեր (ֆրանսական) արդի գրականութեան տարադրութիւնները, Պատճառ գրքեր ու անպատճառ, եւ եթէ այս պարզ բաժանումով կարելի ըլլայ նըշանակել միանգամայն ստղծագիրներ գործերը ու լոկ անշահ թղթէ բաղկացող գործերը: — Արուեստը սակայն չի հաշուիր այս նախատարական տարբերումին հետ ու քանի մը երանգներ աւելի կը պահանջէ... Ուստի կը տեսնէք որ չատ կը նեղուիմ պատասխանելու ձեր փափաքած «Պատճառ Վէպեր» ու ցուցակը:

Ու նախ, սիրելի բարեկամուհիս, ինչ կը հասկնաք ճշդիւ այդ «Պատճառ» մակդիրով: Ցատակոլէն կը հասկնամ անոր տրուած իմասաը, երբ խնդիրը նորատի աղջիկներու վրայ ըլլայ, քանի որ ինքզինքը պատճառ չէ որ անոնք չատ կանուխէն իրաղեկ ըլլան բարոյական կամ ֆիզիքական ինչ ինչ տգեղութիւններու, բայց այդ մակդիրին սահմանն ըստ իս աւելի դիւրաւուն հանգամանք մը կը տասնայ, երբ վերաբերի ձեզի պէս կիներու՝ որոնք մտացի են ու կիրթ ճաշակի տէր, եւ իրենց գիտակցութեան մէջ կը գտնեն ամենէն լաւ ու ամենէն յատկանիշ դատաստանը:

Ինձի կը թուի թէ «պատճառ» գիրքն այն է՝ որուն ընթերցումն իրմէ լեռոյ ա'լ մէկ լոսի լոյզ կը թողու մարքին կամ սիրտին մէջ, այլ կը հարկադրէ խորհածութիւնը ու վեր կը վերցնէ երեւակայութիւնը, կա՛մ ուշադրութիւնը դարձուցանելու փարեներու առմանին մէջ փակելով եւ կամ զգայնութիւնը զգացումի հեշտ ուղիներուն մէջ չարժելով:

«Պատճառ» գիրքը չատ մատ է, իմ կարծիքովս, ա՛յն լաւ գրքին՝ զոր ընթերցողն սկսամ կը գոցէ, եւ որուն հեռքը ձեր ուձին մէջ կը մնայ լուսափայլ ու օգտաւէտ: Ասոր համար է որ ձեր որոկանը քիչ մը չը նեղէ զիս, քանզի գործ մը կրնայ հիանալիօրէն առողջարար ըլլալ, չատ գեղեցիկ բարոյական մը պարունակել, եւ սակայն ի հարկէ անոր բոլոր մանրամասնութիւնները կրնան պատճառ չելլալ, ու իմացականութիւնը ամբարի մը մէջ արդիւնաւ կը նշանակէ, անոր չորս անկիւնները սահմանափակել բարեձեւ ու անմէջ պատճառութիւններուն անանցանելի պատարագով:

Ընթերցումն այնպիսի հաճոյք մըն է զոր բոլոր միւսներէն կը գերադասեմ: Ան կը մատեցնէ ձեզ մեծ գրագէտներուն անոնց հետ մտերմացնելու ատիճան, ան ձեզի կը հալածէ անոնց զգալու, սիրելու կերպը, ու ձեզի կը յայտնէ՝ եթէ կրնամ ըսել՝ անոնց մարքին ինչպէս եւ արուեստին գաղտնիքները: Ու կ'երեւակայեմ թէ այս պատճառով է որ քանի մը բնութիւններ մանաւորապէս կը ձգտին դէպ ի քանի մը հեղինակներ, որովհետեւ անոնց նախասիրութիւնը բնական պատճառ մը ունի այն բերկրանքին մէջ, զոր անոնք կը ղգան, տեսնելով թէ իրենց մտածելաւուկ զգացումներն արտայայտուած են այնպէս՝ ինչպէս իրենք կը ղգան, ու աւելի լաւ քան զոր իրենք չեն կրնար բանաձեւել...:

կրնաք ըմբռնել մարքի այն վիճակը, ուր կը գտնուիմ, եւ այն բնական անհամբերութիւնը զոր կը ղգամ հանդիպիլ իրողութեան մը կատարման, որմէ կախում ունի կեանքիս երջանկութիւնը: Կը սիրեմ յուսալ թէ օրիորդ Իվօնի ղգացումները ինձի նկատմամբ՝ չեն փոխուած բնաւ եւ թէ իր մարքին մէջ ո եւ է ցաւալի տպաւորութիւն չէ պահած իմ մասս:

— Ասաւած իմ, ճշմարիքը ըսելով, Իվօն խոլ ուրախութեամբ մը չէ որ կ'ընդունէրկէ ամուսնութիւնը: Զեզի չափ փութկոտ ըլլալէ հեռու է այդ մասին: Մնաց որ, տարբ պատճառը դիւրահասկանալի է: Կինը իր երկան կը փարի, պատկառ

Ու իրաւապէս, որովհետեւ ընթերցումը փափկանալակ ու մշտանորոգ վայելք մըն է. ցաւալի պիտի ըլլար խառն ի խուռն գործածել զանոնք։

— Մինչ պէտք է որ գիրք մը բան մը սորվեցնէ, կ'ըսէր աղնիւ Պ. Լըկուվէ. տպա թէ չէ, ժամավաճառութիւն է թերեւ։

Դիտելի ես է իմ կարծիքս ալ...։ Երբ որ աւելի կամ նուազ ծաղրաշարժ ինչասակ մը միայն կը մնայ դրքէ մը, ասիկա չատ մօտ է անօգուտ ըլլալու, ու դժբաղդաբար այս պարագային մէջ են «պատշաճ» վէպերէն չատերը։ Ասանք գոն կ'ըլլան այդ գնահատելի բայց անբաւական առաքինութիւնով, ու հեղինակները ճշմարտապէս անիրաւել է անոնց արտադրած երկերուն արժանիքը չտիպել միայն պատշաճութեան ատենանով, որպէս կը յայտնեին իրենց հերոսները։

Եթէ ինծի թոյլատրէք բոլորովին անկեղծօրէն խօսիլ ձեզի հետ, մինչեւ իսկ պիտի ըսեմ թէ բուն կնանքն չատ հեռացած այս դրքերուն կամուրջ անմսամ հուեցեան մէջ, անոնց պայմանադրական հերոսներուն անհանգիստ կարկաչանքին մէջ, վերջաւորութեան տեսեւութիւնի յորինումին մէջ, ասկի ծանրակշիռ, աւելի վարկաբեկ անպատեհութիւններ կը գտնեմ քան թէ ինչ ինչ նկարագրող մրցավարներու անկեղծ, մինչեւ անգամ կոչտ պատկերացումին մէջ։ Եւ թէպէտ կի որ Մ. Բասան մը, զոր օրինակ, միշտ պաշտան (բառին անձուկ իմաստով) չըլլայ տիպարին մէջ ո՛չ մէկ բանջին պիտի արդիւնք զայն նախադասելի քան որ եւ է մէկն այն թէ բանալ հեղինակներէն, ո՛ր երբեմն կը տեսնէ՛ն նորաձեւութեան լրագրիները, ու հանարելի թէ անոր գրածները աւելի կայդարին, աւելի առաղնուտ, աւելի հրանանգիչ են, քան թէ ան բոմենապատկան եղանակներ երան տքնաքրջան ու սիրամնծար երկասերութիւններ։

Պիտք է ուրեմն որ ձեր յուցակին վարեմ Մոբասանի հոլակերները, պարզապէս վասն դի անոնք ինչ ինչ տարբեր կը բաղդին պարմանադրական բարոյական ինչ ի՛ն ակզանքներուն, ու ինչ ինչ նկարներ քիչ մը չափազանց վառվռուն են։ Ու հիմա կը հասկնաք վերեւ ակնարկած չուտու�մս։

Կը տեսնէք, սիրելի բարեկամներս, թէ ամենայան գիրքի՝ այն է՝ որ անմեղգատութեան ու մտանոգութեան որոշ սըպարտութիւն մը կը թողու ձեր վրայ։ Երբ այդպիսի գիրք մը կը գերազդուն ձեր ջիվերը, մինչեւ վանգաւոր, զարթիներ կը քաշէ կը տանի ձեր միտքը կամ անանքաբար պատկերներով կ'ողողէ զայն, չա՛ւա, չա՛ւ չատ զգեցէք այն գիրքը...։ Եթէ երբեք գերազանց լեզուով մը գրած ըլլայ ու իր երեւոյթներուն մէջ ողջախոհ ձեւ մը պահէ, օրինի կ'ուրախանամ։

Կը ճանչնամ այնպիսի կիներ՝ որոնց համար Կապրիլ Տ'Ինանցիոյի (*) մէկ գրքին ընթերցումը մահաբեր թոյն մըն է, եւ որոնք ո՛չ չեն հաղորդեր սիրավառ երեւակայութեան զարթիրը, նոյն իսկ երբ ասոնք ներքին սահմանեներուն մէջ կենան։ Տենդտ, թոյլ ու լոյլ, մեղկ ու լեղգ կը մնան վերջին էջը դարձնելէ յետոյ, ու դժուարաւ կը գտան ի քնքաւ ու մարմնոն վերնագաւառներէն, ուր հեղինակը տարած էր զանա՛ք։ Ասնահատու, կնանքն իրականութիւնէն ներս ուելի տարեկ, ուելի կոչտ կ'երեւին անոնց, ու եթէ, պատճառմամբ իրենց ամուսինն իրենց ալքին հաղիրի նոյն պահուն, զանիկի կը գտնեն զայն ու դիւրատրատատ կ'ըլլան զրա՛ տանելու. իսկ եթէ bébé. մանկիկը, առանց մասնաւոր դիտումի ցնծուն մակաբեռով մը. գեղարիկ ապաթարցով մը ընդմրլէ, ա՛նանց երբարդ քը, հէք աղան կը սատ՝ այնպիսի խստամարժուտ մը, որ զայն իր պարանանութեան ատենին մէջ կը վերարարձնէ, ու անոր կը տրվեցնէ թէ մարիկը կը զժվիմի՝ սիրուն պատմութիւններ կարդացած ատեն։

Մանաւոր մրթէ կենա՞ ըսուիլ թէ Պ. Անունցիոյի վէպերը բացարձակօրէն անպատշաճ են, եւ թէ պէտք է անոնց էն թեղցուն արգիւել բոլոր կիներուն։ Շա՛տ ափսոս պիտի ըլլար։ Այդ վէպերը չեն յարմարիր. կամ յուէա, չափազանց լաւ կը յարմարին այն վիպային խառնուածներուն՝ որոնք քնածուսի (hypnotisme) կ'ենթարկուին տարածին տպաւորութեան ներքեւ, ու չեն ըմբռնիներ ո՛չ ձեւին չըներնը, ոչ ալ մանրամասնութիւններուն հաւաքը։ Ահա ո՛յլոպ։

Թրգմ. Ա. Ն. Թ.

Մնացեալը յաջորդով

(*) Կապրիէլ Տ'Ինանցիո, իտալցի բանաստեղծ ու վիպագիր. 1864ին ծնուած է Նաւս մը մէջ. Ազգրական ծագումով։ Բազմակողմանի, կամչա, փափխամիտ գեղարուեստագէտ մը ըլլալով, փոխանցիկ չարժում մը ըրաւ — գէթ իր վէպերուն մէջ — բուն ու հինգտոս զգայապաշտութիւնէ մը (Il Piacere Innocente. Trionfo della Morte) դէպ ի միտիգական խորդրագաղաւութիւն մը, ուս գեղեցկութեան սէրը կրօնական տեսակ մը վճռութիւնով կը պարարուի (Virgini delle Rocce ‖ Grazia. Annunziazione)։ Ֆրանսերէի թարգմանուած գործերն են. L'enfant de volupté. Episcopo et Cie. Le feu. L'Intrus, Le triomphe de la mort. Les victoires mutilées. Les vierges aux rochers, La ville morte [c. Lévy])

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՍՑՈՒԹԻՒՆԸ

Նաւերու գրաւման խնդիրը — Դիւանագիտական շրջանակներու կարծիքը. — Վիրհնիւս ծովակալը.— Կամաւոր նաւատորմը.— Բուրոքաթին զօրավարին հեռագիրներ։

Բարիզ, 29 յուլիս.— Մարքնի հեռաւոր եկ հեռագիրը ստացած է Բնդերպուրկի իր թղթակցէն.— «Երէկ տյեղեցի դեսպանատունները։ Դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ ընդհանուր կարծիքը այն է որ նաւերու գրաւումէն առաջ եկած վէճը անպատեհ պիտի կարգադրուի։ Ռուս կառավարութեան բարի կամեցողութիւնը անուրանալի ըլլալով, Անգլիոյ կառավարութիւնը պէտք է վստահ ըլլայ։ Անգլիոյ կառավարութիւնը պէտք չէ մոռնայ թէ առաջին անգամ ինք պատերազմի արդիւնքով նիւթ նկատեց այն բեռները որոնք միջեւս այն ատեն անվնաս նկատուած էին՝ ինչպէս են ածուխը, բրիտիձը եւ երկաթուղիի գիծերը։ Իր խօսատանջութիւնը հիմա իրեն դէմ կը դառնայ, սակայն Ռուսիա որոշած է աւելի չպնդել։ Անգլիոյ դեսպանատան մէջ ըսուեցաւ ինծի թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամսդորֆի կոմսը պատասխանութիւն տուեր է որ Սմոլենսքի ու Սիբերատարուի կողմէ կատարուած գրաւումները իսկոյն չեղեալ պիտի նկատուին սակէ վերջը։ Ասոր վրայ Վիրէնիուս ծովակալին մօտ գացի, որ Ռուսիոյ ծովային ատյակոյտին պետն է։ Ծովակալը այդ լուրը հաստատելով ըսաւ.— «Արդարեւ նոր միջադէպեր ալ կրնան պատահիլ, վասն զի Սմոլենսքի ու Սիբերատարուի

վէլթի պաշտօնապէս հաղորդուեցաւ հանրապետականներու կողմէ նախագահական ընտրելի հռչակուելը։ Նախագահը, Ե. Բեսի. Ժողովի մէջ հանրապետականներու կուսակցապետ Պ. Բանինը ընդունելով, յայտարարեց թէ կ'ընդունի նոր խոգահական թեկնածութիւնը, եւ թէ փոփոխութիւն չպիտի ներմուծէ իր քաղաքականութեան մէջ, որ այնքան լուրջ դիրքեր առած է։ Յետոյ արագքին քաղաքականութեան անցնելով, ըսաւ թէ Մ. Նանանգները բարեկամական յարաբերութիւններ կը մշակեն միւս ազգերուն հետ։ Յարց թէ Չինաս հողային ամրողջութեան փափաքող եւ Մ. Նանանգները, եւ թէ Մ. Նանանգաց դիրքը ամրացած է Փիլիպպինց տիրապետութեամբ, Մայրագոյն Արեւելքի մրցակցութեան պատճառաւ։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Պապը կը ժառանգէ. — 200,000 Ֆրանկի կտակ մը. — Դատական վճիռ։

Հռոմ, 29 յուլիս.— Նաբոլիի դատարանը վճիռ մը արձակեց ի նպաստ Պիսոփ. Պապին, որ այսպէս 200,000ֆր.ի ժառանգութիւն մը ձեռք կ'անցընէ։ Այս գումարը Նաբոլիի մէկ երէցին՝ աբբա Միլիոնի կողմէ Պապին կտակուած էր։ Ժառանգորդները կ'առարկէին թէ Պապը չէր կրնար ժառանգել, դատական անձնաւորութիւն մը չըլլալուն։ Դատարանը վճռեց թէ Պապը ձեռնհաս էր ժառանգելու եւ անոր հաւանութիւնը առնելէ յետոյ՝ ժառանգութեան ընդունելութեան մասին, իր վերջնական վճիռը արձակեց։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Մութեֆմիզի ասիական տուրեցաւ մաքսային Խրտնուրդին անդամ Իսմայիլ պէյի։

—Եաշի օսմ. հիւպատոս անուանուեցաւ Գալաֆաթի օսմ. հիւպատոս Սէլիմ էֆ.։

—Կինեմ գաւառին կառավարիչի օգնական անուանուեցաւ Սթանքէոյ գաւառակին գայմագամ Միքէ էֆ.։

—Ատանայի նահանգին Օսմանիէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բեռան գայմագամ Մէսուտ էֆ.ի որուն յաջորդեց Օսմանիէի գայմագամ Ֆուատ էֆ.։ Պիթլիսի նահանգին Շիրվան գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Բէքիրվարի գայմագամ Ճէվատ էֆ. որուն յաջորդեց Շիրվանի գայմագամ Մէհմէտ Թէվֆիգ էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Մէհմիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Աֆիոն Գարահիսարի կեսարածին հրամանատար Մէհմէտ Խալուսի փաշայի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ զինուորական վարժարանին երկրաբանութեան եւ հանքաբանութեան ուսուցիչ հաղորպեա Անմէտ Շեվզի։

—Իմթիազի օսմի շքադրամ Թնդանօթարանի քննիչ Խորհուրդին անդամ Միրլիվա Ալի Րէֆիգ փաշայի։

ՀԻՆ Զի ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐը փոխով առաջ կը տարուին եւ օրական երկու քիլոմէթր տեղ երկաթ գիծերը կը զետեղուին։ Կայս. Դահակալութեան տարեդարձին օրէն՝ այսինքն յառաջիկայ օգոստոս 19էն սկսեալ Դամասկոսէն մինչեւ Չորս հարիւր քսան քիլոմէթր տեղ կառուցումները պիտի երթեւեկեն։

ԿՈՐԵՐՈՒ ԵՒ ԽՈՒԼ – ՀԱՄՐԵՐՈՒ հաստատութիւնը ժամ առաջ բանալու եւ ուսմանց ծրագիրները պատրաստելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը այս օրերս պիտի սկսի գումարել, պետական Խորհուրդին նախագահ Սալիտ փաշայի նախագահութեամբ, վասն զի անդամները ոչոնց մէջ կան նաեւ զանազան հասարակութեանց երեւելիներէն մանք, ընտրուած են։

ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Ռուսիոյ դեսպանը եւ ֆրանսական դեսպանատան գործակատարը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ–Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

— Սոֆիոյ դեսպանը, Սոֆիայի անգլիական ընդհանուր հիւպատոսին հետ որ Կ. Պոլիս կը գտնուի, երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին, պետական Խորհուրդին նախագահին, ներքին եւ արտաքին գործոց նախարարներուն եւ արտաքին գործոց խորհրդականին հետ, որոց ներկայացուց Սոֆիայի անգլիական ընդհանուր հիւպատոսը։

— Պուլկարական գործակատարը երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ պետական Խորհուրդին նախագահին հետ։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պ. Լահովարի որ արձակուրդով Պուքրէշ գացածէր եւ երէկ առաւ Կ. Պոլիս դարձաւ։ Կէս օրէն ետքը Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՊԷՐՈՒԹԻ կուսակալ Խալիլ փաշա, նահանգին Տէֆթէրտար Է՛ին Ալի պէյը իր կողմէ փոխանորդ կարգելէ ետքը, սուրիական Տրիպոլիս գացեր է քննական պատճառի համար։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանոյց բոլոր նահանգները թէ ոսկիակա–զինուորներու սպասելիքը անոնք որ ասիական բարձրացում ունենալով հանդերձ, տակաւին իրենց նախորդ ասիականին ամսաթոշակը կը ստանան, անցեալ ամիսէն սկսեալ պէտք է իրենց նոր ասիականին ամսաթոշակը ըստանան, ինչպէս կ'ըսայ զինուորական ներու համար։

ԱՐԴԻՒՈՒԱՆ ԴԵՂԵՐ.— Ինչպէս ծանուցուեցաւ, «քաջալիաթ ոը սուտ»ի եւ «սիանիբ ոը բոթասեամի օսմ. երկիրներու մէջ մուտք եւ դուրս ծանութիւնը արգիլուած է։ Մաքսային վերահսկողութիւնը նկատելով որ այդ դեղերը քանի մը տեսակ ածխնցումներ ունին, ձեռնհաս պաշտօնատարներ հրամանագիր տրուեցաւ թէ առանց նկատմամբ ի՛նչ ընելու է։

ԵՊԱՐՔՈՍԱԿԱՆ հրամանագիր մը ծանոյց պէտք եղած տեղերը թէ եւրոպական գործերու մասին կողմնակիցներուն ամուսնալիքներուն համար երբ Հայաստանեայց Առաքելական ալ անդամ կարգել հարկ ըլլայ, նախ բանակցութիւն կատարուի նոյն Առաքելական հետ եւ խնդիրը տեղեկագրուի Բ. Դրան։

ԵՐԶՆԿԱՅԻ մէջ հաստատուելիք Իտալիէ վարժարանին ծախքերուն համար փոխարէն մը գանձելու եւ չու

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ, ՄԱՐԴԱՐԱՆ 1900

ՔՆՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՈՆ ԼԷ ՍԻՈՆԻ (ՖՐԱՆՍԻԱ) մեծ մասնաբաժին

վարձակալ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարադրումը

1903 յունուար 2-ին այցելեցին Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընթացքեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առնելէ յետոյ տարբերութիւնը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԱՌՈՐԱՇՈՒՇԵՑԵԼ ԵՒ ԲՈՒՆԴԻԶ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԻ, Գործարի գիտութեանց Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Հանգուրկիճ քաղաքապետութեան [երգուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՒԻ, Ս. Բեդերսպուրգի կայսերական հանալատարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարբերուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ, Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՁԱԼԱԹԻՈՑ ՔԱՐԱՓԸ, ՍԻԹԷ ՖԻԱՆՍԷԶ թիւ. 145—147

9 Էքիմէքին եւ խցանի հարմարութիւնները զուտ յատկանշելի զործարանին վանառանիւթը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը 7—50

(ՎԱՃԱՌԱՍԷՐԻԶ)

ՁԱ ՏԱՐԱՆ ՅՍԱՆՂ ԻՐԻՆ
ԱԼԴԵՄԻ ՏԷՐ ՄՈՒՆԹ

ՏԷ ՌՈՒՔԵԼԷՍ
RICQLÈS

ՍԻԱԿ ՀՅՍԱՓԻՆ ԱԼԵՄԻ ՏԷ ՍՈՒՆԹ
ՈՐ ԵԱՐԱՆԸ ԿԸ ՅԱՅՏՆԻՆ ԵՒ ՅՈՒՐԸ ԿԸ ՄԱՄՐԻ
կը բուժէ որպէս, գլխու. եւ ստամոքսի ցաւերը, ինչպէս նաեւ զժուարամարսութիւնը, եւ թոլորիներ։
Ակամաներու եւ տարբերգարի համար ցաւ յաւ. ի. հաեւ համահարակներու դէմ իբրեւ նախազգուշական միջոց կը ծառայէ։

ԿԵՆՍԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ
ՌՈՒՔԵԼԷՍ ԱՌՈՒԱՐ ՊԱՆԱՆՑԻ

ԱՆՄՐՏԵԼԻ

ԱՆԴԱՄ 1900ԷՆ ՍԿՍԱԾ ԱԺԵՐԲԵՐՆ
ամէն գնդարանի եղու մէջ կը ծախուի
19—36

ԲԱՂԴԱԻՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիհար, ազազուն, վատառոյ, փիւռեղխոս ազազը երբեք չէի տեսեր, միշտ կը փափաքէի գիրանալ. Քանզի, զուարթ, կայտառ ազազ մնալու, կասարկապէս համարում էի որ ազազին ունենալ, կայտառ և կերպի զուարթներու ուժեղ ազդեցութիւն կ՚ունենայ։ Ազազ մը գիտցի մանուկ հոգեբանութեան մասին գրքեր կարդալու։ Գրքերուն մէջ գտայ հետեւեալ բանաձեւը. Ամենայն ինչ կանանչ է, ինչ որ ազազ է։ Ինչպէս կարելի է ազազ մը գիրանալ։ Ինչպէս կարելի է ազազ մը գիրանալ։ Ինչպէս կարելի է ազազ մը գիրանալ